

Sygn. akt I C 729/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S. S.O. w Toruniu Wojciech Modrzyński

Protokolant: starszy sekret. sądowy Monika Falkiewicz

po rozpoznaniu w dniu: 13 kwietnia 2015 r. w Toruniu

sprawy z powództwa: J. K.

przeciwko: M.K.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

1. Oddała powództwo
2. Kosztami postępowania od uiszczenia których zwolniony był powód obciąża Skarb Państwa
3. Zasądza ze Skarbu Państwa Kasy Sądu Okręgowego w Toruniu na rzecz Kancelarii Adwokackiej (...) kwotę 7368 zł (siedem tysięcy trzysta sześćdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu

I C 729/14

UZASADNIENIE

Do Sądu Okręgowego w Toruniu wpłynął pozew J. K. przeciwko Agencji Nieruchomości Rolnych w W. i T. K. o zobowiązanie do zaprzestania czerpania dochodów i umożliwienie powodowi wykonanie zobowiązania wobec jego matki T. K. w Gospodarstwie (...) w R. gmina Z.. Powyższe zobowiązania wynikają umowy, która zawarł z matką wspólnie ze swoją żoną T. K. w dniu 3 października 1978 roku. W uzasadnieniu swego stanowiska wskazał, że pozwani pozbawieni wszelkich zasad obowiązujących w demokratycznym państwie korzystają bezkarnie z działań urzędników - przestępców i doprowadzają powoda do cierpień psychicznych i wymuszają od niego i jego matki świadczenia finansowe na utrzymanie domu przy ulicy (...) w S.. Dopuszczają się także czynu niedozwolonego – wyzysku. T. K. wraz z powodem w umowie z dnia 3 października 1978 roku zagwarantowała matce powoda dożywotnie prawo do zamieszkiwania w domu przy ul. (...) w S..

Postanowieniem z dnia 10 czerwca 2010 roku Sąd Rejonowy w L. zwolnił powoda J. K. od kosztów sądowych w całości i ustanowił dla niego pełnomocnika z urzędu.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2010 roku (karta 193) pełnomocnik powoda sprecyzował żądanie pozwu i wniósł o rozwiązanie umowy darowizny z dnia 2 października 1995 roku zawartej w Kancelarii Notarialnej w L. pomiędzy J. K. T. K. i ich synem M. K. (1) w części dotyczącej udziału wynoszącego jedno drugą część J. K. oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu od pozwanego M.K. na rzecz powoda.

W uzasadnieniu swego stanowiska wskazał, iż w dniu 2 października 1995 roku powód i jego żona dokonali umowy darowizny na rzecz M. K. nieruchomości położonej C. i K., dla których prowadzone są księgi wieczystej KW (...), KW (...), KW (...), KW (...) o łącznej powierzchni 22,49 hektara. Darowizna nieruchomości obciążona była na rzecz T. K. prawem do bezpłatnego korzystania z lokalu mieszkalnego i pomieszczeń gospodarczych niezbędnych do zaspokajania jej potrzeb oraz prawem do korzystania z działki gruntu o powierzchni 0,30 ha. (...) te stanowiły pierwotnie własność T. K., która umową o przekazanie gospodarstwa rolnego z dnia 3 października 1978 roku przeniosła ich własność na powoda i jego żonę T. K.. W ocenie powoda w związku z darowizną gospodarstwa rolnego na rzecz syna przeszły na niego również obowiązki wynikające z dożywocia dla T. K.. M. K. nie wywiązał się ze zobowiązań wobec swojej babci T. K. - nie ogrzewa mieszkania, nie opłaca rachunków za prąd. Koszty te ponosi J. K., który nie jest do tego zobowiązany i czuje się skrzywdzony i oszukany przez obdarowanego M. K.

Ponadto pełnomocnik powoda wniósł o unieważnienie umowy – aneksu nr (...) z dnia 28 maja 1996 roku do umowy dzierżawy z dnia 6 lutego 1995 roku zawartej między Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa a M. K.. Pełnomocnik powoda wskazał, iż dnia 6 lutego 1995 roku powód zawarł umowę dzierżawy gospodarstwa rolnego o powierzchni 539,60 ha położonego w R., gmina Z., Województwo (...). Powyższa umowa zawarta została pomiędzy Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa a Ż. K. T. K. (1) i J. K.. W dniu 27 lutego 1996 roku sporządzono aneks nr (...) do umowy dzierżawy i zgodnie z § 2 drugim tego aneksu wszelkie uprawnienia wynikające z umowy dzierżawy przejął solidarnie M. K.. W dniu 28 maja 1996 roku sporządzono aneks nr (...) do umowy dzierżawy z 1995 roku, w której wszelkie obciążenia i uprawnienia wynikające z umowy dzierżawy przejął na siebie M. K.. Stronami tej umowy nie byli J. K., T. K. ani Ż. K.. Wszelkie zmiany w aneksie były dokonane bez ich zgody. W ocenie powoda umowa ta także jest dotknięta wadą pozorności, gdyż M. K. i zabiegał o otrzymanie kredytów bankowych jako młody rolnik na urządzenie i prowadzenie gospodarstwa rolnego na preferencyjnych warunkach. Dzięki temu mógł również skorzystać z przywilejów programu osadnictwa rolniczego. W dacie umowy M. K. miał 23 lata był młodą osobą i nie miał doświadczenia do prowadzenia gospodarstwa rolnego o powierzchni 539,60 ha.

Zarządzeniem z dnia 8 września 2010 roku wyłączono sprawę J. K. przeciwko Skarbowi Państwa - Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa i M. K. o unieważnienie umowy dzierżawy do odrębnego postępowania.

Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z dnia 9 września 2010 roku stwierdził swojej niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu we W..

Pismem z dnia 17 lutego 2011 roku (karta 241 akt) pełnomocnik powoda ponownie sprecyzował żądanie pozwu i wskazał, iż domaga się zobowiązania pozwanego M. K., w związku z odwołaniem darowizny, do złożenia w formie aktu notarialnego oświadczenia woli, które przenosi na rzecz powoda udziału we współwłasności następujących nieruchomości:

- a) położonej we wsi C., gmina L., o powierzchni 2,97 ha - numery działek (...) dla których Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...);
- b) położonej we wsi C., gmina L., o powierzchni 4 ha - numer działki (...), dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...);
- c) położonej we wsi C., gmina L., o powierzchni 5,89 ha, - numer działki (...), dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...);
- d) położonej we wsi K. R. gmina L., o powierzchni 9,33 ha - numery działek (...), dla których Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...).

W uzasadnieniu swego stanowiska pełnomocnik wskazał, iż zgodnie z art. 898§2 k.c. pozwany jest obowiązany do zwrotu przedmiotu darowizny. Ponieważ samo oświadczenie woli w odwołaniu darowizny nie wywołuje skutków rzeczowych, a jedynie skutki obligacyjne stąd sformułowane w petitum pisma roszczenie o zobowiązanie pozwanego do złożenia w formie aktu notarialnego oświadczenia woli, w którym przenosi on na powoda udział

we współwłasności nieruchomości w wysokości 1/2 części jest w pełni uzasadnione, albowiem wyżej wymienioną darowiznę odwołał wyłącznie jeden z darczyńców. Przed Sądem Okręgowym we W. pod sygn. IC 136/06 toczyła się już sprawa z powództwa J. K. o zobowiązanie M. K. do złożenia oświadczenia woli przenoszącego własność nieruchomości stanowiących przedmiot darowizny z dnia 2 października 1995 roku. Postępowanie to zostało umorzone postanowieniem z 9 grudnia 2008 roku z uwagi na cofnięcie pozwu przez powoda, bez zrzeczenia się roszczenia. W aktach tej sprawy znajduje się pismo powoda adresowane do M. K. w którym składano oświadczenie woli o odwołaniu darowizny wskazując jako przyczynę rażącą niewdzięczność obdarowanego - karta 59 akt. Z akt wynika również że oświadczenie woli zostało skutecznie doręczone pozwanemu M. K. u co potwierdził jego pełnomocnik procesowy - T. K. na rozprawie w dniu 15 września 2008 roku

Zarządzeniem z dnia 5 maja 2011 roku ustanowiono dla pozwanego M. K. którego miejsce pobytu nie jest znane kuratora procesowego w osobie T. K..

W odpowiedzi na żądanie pozwu kurator dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego T. K. na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2012 roku (karta 295 akt) wniosła o oddalenie powództwa ponieważ nie zaistniały okoliczności podane przez stronę powodową jako przyczynę odwołania darowizny. M. K. w okresie gdy powód przechodził operację serca nie przebywał już w kraju gdyż wyjechał do Stanów Zjednoczonych Ameryki w 2002 roku. Wcześniej, przed wyjazdem M. K. przebywał kilka dni w więzieniu. Od momentu wyjazdu nie było z nim kontaktu ponieważ był załamany. Kurator zaprzeczył wszelkim twierdzeniom powoływanym przez stronę powodową na uzasadnienie powództwa.

Również na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2012 roku (karta 295 akt) powód wskazał, iż jego stosunki z synem układały się poprawnie do czasu wyjazdu syna z Polski tj. mniej więcej do początku 2002 roku. J. K. oświadczył, iż przed wyjazdem syn przez kilka dni (około tygodnia) przebywał w areszcie, z uwagi na niestawiennictwo w Sądzie. Powód miał kontakt telefoniczny z synem, aż do 2006 roku. Stosunki między ojcem synem pogorszyły się w 2006 roku ponieważ syn odwołał J. K. u pełnomocnictwo do działania w swoim imieniu w sprawach dzierżawionego w R. gospodarstwa rolnego. Jednocześnie M. K. udzielił takiego pełnomocnictwa swojej matce T. K. i nie poinformował o tym ojca. Przed wyjazdem pozwanego do USA w grudniu 2001 roku powód z synem wspólnie wypowiedzieli Agencji Nieruchomości Rolnej umowę dzierżawy gospodarstwa rolnego i zażądali zwrotu poniesionych nakładów. Potem pozwany wyjechał zagranicę i powód musiał sprawę prowadzić sam. Wypowiedzenie powodowi pełnomocnictwa uniemożliwiło mu załatwienie sprawy zwrotu nakładów. W 2002 roku T. K. działając w imieniu syna podpisała oświadczenie uznające istnienie długu wobec Agencji Nieruchomości Rolnych. W ocenie powoda takiego długu nie było, a działania T. K. krzywdziły M. K.. Powód oświadczył, iż ma żal do syna o to że udzielił pełnomocnictwa swojej matce, która od 1999 roku nie zajmowała się tym gospodarstwem i pozostawił powoda ze wszystkimi zobowiązaniami wobec wierzycieli i pozbawił go prawa do obrony przez odwołanie udzielonego mu pełnomocnictwa. Po wypowiedzeniu pełnomocnictwa w 2006 roku kontakt powoda z synem urwał się. W jego ocenie zachowanie syna w tym zakresie uznać należy za rażącą niewdzięczność wobec jednego z darczyńców. Powód przedstawił także zarzut braku zainteresowania jego stanem zdrowia i finansów ze strony M. K., co również odbierał jako przejaw rażącej niewdzięczności. W grudniu 2005 roku powód przeszedł zawał serca a potem miał operację. Na jego prośbę pracownik Starostwa Powiatowego w I. Z. N. zadzwonił do M. K. do Stanów z prośbą o wsparcie ojca. Konieczne były pieniądze na leczenie i potrzebna była krew. Z. N. miał rozmawiać z synową powoda i odebrał tę rozmowę jako nieprzyjemną. Kilka dni później do powoda zadzwonił syn pytając czy coś jest potrzebne i czy może pomóc i w ocenie powoda była to ciepła rozmowa. Powód ma żal do syna, że pozostawił go w kraju bez środków finansowych i uniemożliwił im obronę wspólnych interesów. Gdyby nie wyjazd syna powód nie zapadłby na depresję i nie miałby zawału serca. Gdy został wyrzucony z gospodarstwa w R. w 2004 roku powód przez jakiś czas otrzymywał rentę chorobową. Jednak później została ona zabrana i pozostał bez środków do życia i dachu nad głową. Utrzymywał się z pomocy MOPS i datków od znajomych. Powód zwracał się wtedy o pomoc finansową do syna. Syn odpowiadał że jemu wiedzie się ciężko i nie jest w stanie udzielić mu finansowego wsparcia. Powód cofnął sprawę sądową związaną z odwołaniem darowizny w 2006 roku ponieważ chciał dać szansę synowi. Gospodarstwo rolne będące przedmiotem postępowania T. K. wydzierżawiła okolicznym rolnikom. Jedną z działek sprzedała. W ocenie powoda najprawdopodobniej chodzi o działkę nieruchomości o powierzchni 3 ha. Powód ma także pretensje do T. K. o to że gdy wygrał sprawę w sądzie pracy

i odzyskał 70 000 zł to powiadomiła niezwłocznie o tym komornika, który zajął otrzymane pieniądze i ściągnął 15 000 zł na zaległości alimentacyjne a pozostała część na należności dla firmy (...) w G.. Powód został bez środków do życia. Powyższe okoliczności stanowią według powoda o rażącej niewdzięczności syna i uzasadniają odwołanie darowizny.

Pismem z dnia 7 maja 2012 roku pełnomocnik powoda zmienił po raz kolejny żądanie pozwu i na podstawie art. 93§1 k.p.c. dodatkowo wniósł o zasądzenie od pozwanego M. K. na rzecz powoda J. K. kwoty 529.250,00 zł tytułem bezpodstawnego wzbogacenia w miejsce wskazanego w piśmie z dnia 17 lutego 2011 roku w pkt 1 i 2 żądania zobowiązania pozwanego w związku z odwołaniem darowizny do złożenia w formie aktu notarialnego oświadczenia woli który przenosił na rzecz powoda J. K. udziału w nieruchomości. Z uwagi na ujawnienie, na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2012 roku, faktu zbycia części nieruchomości dla której w Sądzie Rejonowym w L. prowadzone są Księgi Wieczyste - KW (...), (...), (...) będącej przedmiotem darowizny zasadnym stało się żądanie zwrotu ich wartości w oparciu o przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Jak w wynikach z uzyskanych informacji w dniu 15 września 2011 roku obdarowany zbył powyższe nieruchomości na rzecz P. S..

Sąd ustalił, co następuje:

Umową z dnia 3 października 1978 roku o przekazaniu gospodarstwa rolnego T. i L.K.przekazali J. i T. małżonkom K. gospodarstwo rolne położone w C. i K. R., gmina L.. J. i T. K. zobowiązali się do zapewnienia dożywotniego prawa do zamieszkiwania w ich nieruchomości T. i L. K..

Dowód: umowa o przekazaniu gospodarstwa rolnego k – 8 akt

J. K. od momentu przekazania mu gospodarstwa rolnego prowadził powyższe gospodarstwo i jednocześnie był nauczycielem w szkole rolniczej. W połowie lat 90-tych pojawiła się możliwość wydzierżawienia znacznych obszarów ziemi, należących do dawnych Państwowych Gospodarstw Rolnych (PGR), a znajdujących się we władaniu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. J. K. postanowił wydzierżawić gospodarstwo o powierzchni ponad 500 ha położone w R., gmina Z., województwo (...). W tym czasie w Polsce wprowadzono programy pomocowe dla młodych rolników m.in. program osadnictwa rolniczego i preferencyjne kredyty. J. K. i T. K. nie spełniali kryteriów młodych rolników i nie mogli skorzystać z preferencji wprowadzanych w programach rządowych. Postanowili, iż przekażą posiadane gospodarstwo rolne synowi M., który miał wówczas 23 lata. W ten sposób M. K. w sposób formalny stałby się młodym rolnikiem i mógł skorzystać z pomocy Państwa przy prowadzeniu gospodarstwa. W dniu 2 października 1995 roku J. i T. K. podarowali swojemu synowi należące do nich gospodarstwo rolne o łącznej powierzchni 22,19 ha, w skład którego wchodziły następujące nieruchomości: położona we wsi C., gmina L., o powierzchni 2,97 ha - numery działek (...) dla których Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...); położone we wsi C., gmina L., o powierzchni 4 ha - numery działek (...) dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...); położona we wsi C., gmina L., o powierzchni 5,89 ha - numer działki (...), dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...); położonej we wsi K. R. gmina L., o powierzchni 9,33 ha - numer działki (...) dla których Sąd Rejonowy prowadzi księgę wieczystą KW (...).

Dowód: umowa darowizny k- 59 akt

zeznanie powoda złożone w dniu 13.04.2015r., 00:05:48, k-915

Wcześniej, dnia 6 lutego 1995 roku J. K. T. K., Ż. K. i M. K. zawarli z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa w W. umowę dzierżawy gospodarstwa rolnego o powierzchni 539,60 ha, położonego w R. gmina Z., województwo (...). W dniu 27 lutego 1996 roku J. K. T. K., Ż. K. i M. K. zawarli umowę spółki w celu prowadzenia produkcji rolnej w dzierżawionym gospodarstwie rolnym w R.. Wspólnicy ustalili w umowie spółki, iż M. K. będzie miał prawo do jednoosobowej reprezentacji spółki. Tego samego dnia sporządzono aneks nr (...) do umowy dzierżawy, zgodnie z którym wszelkie uprawnienia wynikające z umowy dzierżawy przejął na siebie M. K. (§ 2 tego aneksu).

W dniu 28 maja 1996 roku sporządzono kolejny aneks nr (...) do umowy dzierżawy z 1995 roku, w której wszelkie obciążenia i uprawnienia wynikające z umowy dzierżawy przejął na siebie M. K.. Aneks do umowy dzierżawy podpisał

wyłącznie M. K.. Takie rozwiązanie pozwalało rodzinie K. skorzystać z dobrodziejstw płynących ze wsparcia rządowego dla młodych rolników z uwagi na zastosowanie w stosunku do M. K. programu (...). W dacie umowy M. K. miał 23 lata, był młodą osobą i nie miał doświadczenia niezbędnego do prowadzenia gospodarstwa rolnego o powierzchni 539,60 ha. M. K. miał się zajmować w gospodarstwie sprawami administracyjnymi i załatwiać wszelkie kwestie urzędowe. Do J. K. miało należeć rzeczywiste prowadzenie produkcji rolnej. W tym celu M. K. udzielił ojcu szerokich pełnomocnictw do prowadzenia spraw związanych z gospodarstwem rolnym. Przejęte od Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa gospodarstwo w R. było w złym stanie. Powód wraz z rodziną czynił znaczne nakłady na jego modernizację i rozwój.

Dowód: dokumenty -881- 914

Problemy finansowe z prowadzeniem gospodarstwa rolnego pojawiły się w 1998 roku. Na skutek pożaru wywołanego uderzeniem pioruna spaleni uległy budynki gospodarcze wchodzące w skład gospodarstwa rolnego w tym indycznik – budynek przystosowany do hodowli indyków, a także znajdujące się w nim 200 ton wysokoglutenowej pszenicy i 100 ton słomy. Konieczność odbudowania budynków i poczynienia nakładów finansowych na gospodarstwo doprowadziły rodzinę K. do utraty płynności finansowej. Nie byli oni w stanie spłacać na bieżąco zadłużeń m.in. względem (...)firmy dostarczającej im środki do produkcji rolnej. Rodzina K. zawarła porozumienie z (...) i zobowiązała się do spłaty zaległości w ratach. Równocześnie wystąpiła do Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa o rozliczenie nakładów czynionych na gospodarstwo rolne i zmniejszenie dzierżawy w związku z klęską żywiołową. J. K. jeździł do W. na spotkania z Prezesem Agencji p. T.. W jego ocenie urzędnicy Agencji działając przestępnie zamierzali pozbawić go majątku i odebrać mu gospodarstwo. Spór z Agencją Własności Rolnej doprowadził do wypowiedzenia umowy dzierżawy przez J. K.. Za powodem ujęła się Wojewoda (...) i szereg związków zawodowych rolników wnioskując do Agencji o wdrożenie planu naprawczego w gospodarstwie mogącego przywrócić w nim produkcję rolną pozwalającego na wyjście z zadłużenia rodzinie K.. Działanie te jednak okazały się bezskuteczne i powód nie uzyskał żądanego przez siebie rozliczenia nakładów na gospodarstwo. Powód dysponował dokumentami pozwalającymi na przypuszczenie, iż w przypadku zgody Agencji na plan naprawczy gospodarstwo znacznie przynosić dochody. Agencja mimo wstawiennictwa wojewody (...) i przedstawicieli organizacji zrzeszających rolników nie wyraziła zgody na wprowadzenie planu naprawczego.

Dowód: dokumenty k- 325, 327, 328 i 330

Kopie artykułów k -321

Wcześniej na początku lat 2000 pozwany M. K.miał zawieść do A. pieniądze na zaległą ratę w wysokości 5000 zł. Z uwagi na chorobę dziecka zapomniał zawieść pieniądze. Firma (...) odstąpiła od porozumienia z dłużnikami i wszczęła postępowania przeciwko M. K.u zmierzające do odzyskania długu. Z uwagi na niestawiennictwa w jednej ze spraw w Sądzie, M. K. został zatrzymany przez Policję i osadzony na okres kilku dni w areszcie. Problemy finansowe związane z prowadzonym gospodarstwem rolnym oraz osadzenie w areszcie bardzo źle wpłynęły na pozwanego, który zdecydował się porzucić wszystko i na stałe z żoną i dzieckiem wyemigrować do USA. Od tamtej pory M. K. przebywa w USA i do tej pory nie odwiedził Polski. Utrzymuje jedynie sporadyczny, niewielki kontakt mailowy z ojcem.

Dowód: okoliczność niesporna

korespondencja mailowa k- 611-648

zeznanie powoda złożone w dniu 13.04.2015r., 00:05:48, k-915

W 2004 roku powód został zmuszony do opuszczenia gospodarstwa w R.. W 2005 roku powód poważnie zachorował, przeszedł zawał serca i był poddany operacji w I.. Sytuacja majątkowa i zdrowotna powoda była bardzo zła. Początkowo powód otrzymywał niewielką rentę chorobową. J. K.nie miał mieszkania, korzystał z pomocy znajomych. Nadal jednak prowadził walkę o odzyskanie gospodarstwa i pieniędzy w nie zainwestowanych. W 2006 roku powód dowiedział się, iż M. K.odwołał udzielone mu pełnomocnictwa i swoim pełnomocnikiem wyznaczył matkę – T. K.. Wcześniej w 2004 roku powód rozwiódł się z żoną T. K.. W ocenie powoda T. K. nie działała prawidłowo jako pełnomocnik syna. W 2002

roku T. K. jako pełnomocnik syna skierowała wniosek do Oddziału Terenowego (...) w O. o zgodę na cesję umowy dzierżawy nieruchomości o nazwie Gospodarstwo (...) na rzecz W. G. i Z. G. (1).

Dowód: dokumenty k – 881-914

zeznanie świadka K. S. złożone 29.08.2012, 00:38:33, k- 437

zeznanie świadka E. K. złożone 29.08.2012, 01:11:39, k-437

zeznanie świadka J. S. złożone 29.08.2012, 00:52:40, k 437

Po opuszczeniu gospodarstwa rolnego w R. sytuacja majątkowa i osobista powoda stała się bardzo zła. Problemy związane z walką o utrzymanie gospodarstwa doprowadziły do problemów zdrowotnych powoda. W 2006 powód przeszedł poważną operację serca. Utrzymywał się jedynie z zasiłków społecznych i pomocy rodziny i znajomych. Powód rozwiódł się z żoną i stracił kontakt ze swoimi dziećmi. Przeciwko niemu wszczęte zostały postępowanie egzekucyjne. J.K.i zamieszkał ostatecznie w miejscowości S. na ul. (...), u swojej matki – T. K.. Obecnie również korzysta z pomocy społecznej i pomocy znajomych.

Dowód: zeznania świadka A. P. k-295

zeznanie świadka Z. W. k – 396

zeznanie świadka Z.N.k – 397

zeznanie świadka A. G. k – 397v

zeznanie świadka J. K. (3) k- 398

zeznanie świadka Z. G. (2) złożone 29.08.2012, 00: 07:40, k -437

zeznanie świadka J. S. złożone 29.08.2012, 00:52:40, k 437

zeznanie świadka K. S. złożone 29.08.2012, 00:38:33, k- 437

zeznanie świadka E. K. złożone 29.08.2012, 01:11:39, k-437

zeznanie świadka M. U. złożone 29.08.2012, 01:44:36 k-437

zeznanie świadka Z. M. k- 507

zeznanie świadka E. K. k - 524

zeznanie świadka T. K. k -605

zeznanie powoda złożone w dniu 13.04.2015r., 00:05:48, k-915

Przeciwko M.K.również wszczęto postępowania egzekucyjne. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym R. D. w L. wszczął postępowanie egzekucyjne z nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa będącego przedmiotem umowy darowizny, o powierzchni – 9,33 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w L. prowadzona jest Księga Wieczysta KW (...). Nieruchomość ta została sprzedana na licytacji w listopadzie 2006 roku.

Dowód: zawiadomienie komornika k 179 akt IC 136/06

J. K. oświadczeniem z dnia 2 sierpnia 2010 roku o odwołał darowiznę dokonaną na rzecz M. K. aktem notarialnym z 2 października 1995 roku w części należącej do niego połowy gospodarstwa rolnego powierzchni całkowitej 22,19 ha położonego w K. i C..

Dowód: oświadczenie powoda k -206

J. K. już w 2006 roku wystąpił przeciwko swojemu synowi o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu udziału w gospodarstwie rolnym, będącym przedmiotem darowizny z 1995 roku. Już wówczas powód miał żal do syna o odwołanie pełnomocnictw. W związku z nawiązaniem korespondencji mailowej powód wybaczył synowi i liczył na poprawę wzajemnych relacji w szczególności ponowne pełnomocnictwa do działania w sprawie gospodarstwa w R..

Dowód: zeznanie powoda złożone w dniu 13.04.2015r., 00:05:48, k-915

Korespondencja mailowa k- 611-648

Okoliczność niesporna

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o zeznania świadków: A. P. (2), Z. W., Z. N., A. G., J. K. (3), Z. G. (2), K. S. (2), J. S. (2), T. K., E. K. (3), M. U. (2), Z. M. (2), E. K. (4), T. K., złożone do akt dokumenty.

Sąd uznał zeznania świadków Z. W., Z. N., A. G., J. K. (3), Z. M. (2), E. K. (4), T. K. za w pełni wiarygodne. Są one spójne, logiczne i znajdują odzwierciedlenie w dokumentach złożonych do akt sprawy. Świadkowie opisali złą sytuację materialną powoda. Wskazywali, iż utrzymuje się on z niewielkiej renty, pomocy społecznej i pomocy znajomych. Żaden ze świadków nie potrafił jednak wskazać relacji jakie łączą powoda z synem. Od powoda słyszeli, iż skarży się on na syna, iż zostawił go samego z długami. Świadkowie nie mieli żadnej wiedzy na temat spotkań powoda z pozwanym, prowadzonych między nimi rozmów. Powód wskazywał, iż podczas pobytu w szpitalu zwracał się do Z. N. aby ten zadzwonił do syna do USA. Świadek zaprzeczył tej okoliczności.

E. K. (4) potwierdził, iż powód poszukiwał pomocy związków zawodowych w sporach z Agencją dotyczących dzierżawy gospodarstwa w R.. Również T. K. nie potwierdziła rażącej niewdzięczności pozwanego względem ojca. Wskazywała, iż nie słyszała aby powód kiedykolwiek zwracał się do syna z prośbą o pomoc. W jej ocenie najistotniejsze znaczenie ma konflikt powoda z T. K.. Zeznania T. K. mają szczególny walor dowodowy. Świadek jest matką powoda i babcią pozwanego. Świadek mieszka z powodem i posiada najpełniejszą wiedzę na temat relacji syna z członkami rodziny.

Świadkowie Z. G. J. S., K. S., E. K. potwierdzili złą kondycję finansową powoda i fakt udzielania mu pomocy. Świadkowie pozwalali pomieszkiwać powodowi w swoich domach, żywili go i wspierali drobnymi sumami pieniędzy. Pomagali mu również w walce o odzyskanie gospodarstwa rolnego w R..

Świadek M. U. jest dziennikarką. Miła zamiar przeprowadzić reportaż dla Telewizji (...) o walce powoda z Agencją Nieruchomości Rolnych. W trakcie przygotowań okazało się, iż podłoże konfliktu ma charakter rodzinny i w tej sytuacji ewentualny reportaż nie spełniał wymagań programu o problematyce społecznej i w związku z tym odstąpiono od jego realizacji. Świadek nie miała w zasadzie żadnej wiedzy o sytuacji powoda i jego relacjach z M.K.

Należy podkreślić, iż sytuacja materialna i rodzinna powoda nie była okolicznością sporną w niniejszej sprawie. Nie budziło wątpliwości, iż po utracie gospodarstwa w R. powód został bez środków do życia. Otrzymywał niewielkie zasiłki i korzystał z pomocy znajomych, którzy wspierali go pożyczkami czy darowiznami drobnych kwot. Pozwalali mu także mieszkać w swoich domach, żywili go i pomagali w walce z Agencją Nieruchomości Rolnych w W.. Nie budziło również wątpliwości, iż od wielu lat powód jest skonfliktowany z byłą żoną i dziećmi.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty złożone do akt sprawy. Żadna ze stron postępowania nie kwestionowała złożonych dokumentów i nie budziły one wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości.

Sąd uznał również zeznania powoda za w pełni wiarygodne. Zeznanie te są spójne, logiczne. Znajdują także potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym w sprawie. Nie sposób jednak oprzeć się wrażeniu, iż powód skupił się w niniejszym postępowaniu przede wszystkim na przedstawieniu historii dzierżawy gospodarstwa rolnego w R. i jego upadku. Powyższe okoliczności, stanowią w ocenie Sądu, zaledwie tło niniejszej sprawy i nie mogą bezpośrednio wpływać na zasadność roszczeń powoda związanych z odwołaniem darowizny innego gospodarstwa na rzecz syna. Sąd podkreśla, iż utrata dzierżawy gospodarstwa w R. i zasadność ewentualnych roszczeń powoda wobec Skarbu Państwa, Agencji Nieruchomości Rolnych czy osób trzecich z tego tytułu nie była przedmiotem rozważań w niniejszej sprawie.

Zgodnie z umową z dnia 2 października 1995 roku powód wraz z ówczesną żoną T. K. umową darowizny przenieśli na rzecz syna M.K.o własność gospodarstwa rolnego w kład którego wchodziły następujące nieruchomości: we wsi C., gmina L., o powierzchni 2,97 ha - numery działek (...), dla których Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...); we wsi C., gmina L., o powierzchni 4 ha - numery działek (...), dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...); we wsi C., gmina L., o powierzchni 5,89 ha - numer działki (...), dla której Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...); we wsi K. R. gmina L., o powierzchni 9,33 ha - numer działki (...), dla których Sąd Rejonowy w L. prowadzi księgę wieczystą KW (...).

Zgodnie z art. 888§1 k.c. przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku. Przepis art. 898 k.c. wskazuje, iż możliwe jest odwołanie darowizny przez darczyńcę jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Wówczas zwrot przedmiotu odwołanej darowizny powinien nastąpić stosownie do przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Od chwili zdarzenia uzasadniającego odwołanie obdarowany ponosi odpowiedzialność na równi z bezpodstawnie wzbogaconym, który powinien się liczyć z obowiązkiem zwrotu.

W przedmiotowej sprawie konieczne było ustalenie czy zachowanie pozwanego może zostać uznane jako rażąca niewdzięczność. Zauważyć trzeba, że tylko takie zachowanie obdarowanego noszące znamiona opisane w przepisie doprowadza do wzruszenia stosunku prawnego wynikającego z umowy darowizny. Przepis powołanego art. 898 k.c. nie definiuje pojęcia rażącej niewdzięczności. Ustawodawca posługuje się w tej sytuacji typowym zwrotem niedookreślonym, pozostawiając Sądowi ustalenie, czy konkretne zachowania mieszczą się w pojęciu rażącej niewdzięczności, przez pryzmat zwłaszcza norm moralnych oraz celów, jakie realizuje umowa darowizny. O tym, czy zachodzi sytuacja określana takim mianem, zawsze decydują okoliczności konkretnej sprawy. Pod pojęcie rażącej niewdzięczności podpada tylko takie zachowanie obdarowanego, polegające na działaniu lub zaniechaniu (nieczynieniu) skierowanym bezpośrednio lub nawet pośrednio przeciwko darczyńcy, które, oceniając rzecz rozsądnie, musi być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Wchodzi tutaj w grę przede wszystkim popełnienie przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub czci albo przeciwko majątkowi darczyńcy oraz o naruszenie przez obdarowanego spoczywających na nim obowiązków wynikających ze stosunków osobistych, w tym również rodzinnych, łączących go z darczyńcą, oraz obowiązku wdzięczności (wyrok SN z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 115/01, LEX nr 137593; wyrok SN z dnia 15 czerwca 2010 r., II CSK 68/10, LEX nr 852539). Podobnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lipca 2000 roku (ICKN 919/98, Lex nr 50820) niewdzięczne będzie każde zachowanie obdarowanego, niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, przy czym aby zostało uznane za "rażąco niewdzięczne", musi cechować je znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy lub szkody majątkowej. Dlatego pod pojęcie "rażącej niewdzięczności" podpadają przede wszystkim przestępstwa skierowane przeciwko życiu, zdrowiu, czci i godności osobistej, a wreszcie przeciwko majątkowi darczyńcy. Cechy rażącej niewdzięczności mogą mieć także inne zachowania wysoce nieprzyjazne kierowane bezpośrednio wobec darczyńcy jak i także w stosunku do osoby jemu bliskiej. W każdym jednak przypadku niezależnie od tego, czy będą to działania, czy zaniechania obdarowanego wymagane jest ujawnienie po jego stronie zamiaru pokrzywdzenia darczyńcy. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku nie każde zachowanie sprzeczne z wolą darczyńcy uzasadnia twierdzenie o dopuszczeniu się przez obdarowanego

rażącej niewdzięczności. Odwołanie darowizny na tej podstawie uzasadnia takie zachowanie obdarowanego, które cechuje się znacznym nasileniem złej woli kierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy lub szkody majątkowej. Nie chodzi bowiem o niewdzięczność, ale rażącą niewdzięczność. W związku z tym brak systematycznej opieki obdarowanego nad darczyńcą w okolicznościach, w których jej konieczność nie została wykazana, a darczyńca nie zwracał się od jej udzielanie, nie jest podstawą odwołania darowizny (wyrok z dnia 27 marca 2014 roku, V ACA 845/13, Lex nr 1506130). Jak wynika z przytoczonych poglądów, które w pełni podziela Sąd rozpoznający niniejszą sprawę, do wskazania czy dane zachowanie obdarowanego wypełnia znamiona rażącej niewdzięczności decyduje przede wszystkim znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy lub szkody majątkowej. Przy czym dla oceny stopnia nasilenia złej woli obdarowanego nie wystarczy subiektywne odczucie darczyńcy. Znaczny stopień nasilenia złej woli musi być rozumiany obiektywnie jako przejaw szczególnie nagannego zachowania obdarowanego.

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt omawianej sprawy wskazać należy, iż w ocenie Sądu obdarowany nie dopuścił się rażącej niewdzięczności względem darczyńcy. Powód wskazał dwa elementy decydujące w jego ocenie, o rażącej niewdzięczności, tj.: odwołanie pełnomocnictwa i brak zainteresowania osobą darczyńcy i świadczenia mu pomocy finansowej. Należy podkreślić, iż działania pozwanego powód ocenia niezwykle subiektywnie. Żaden przepis nie nakłada na jakikolwiek podmiot obowiązku ustanawiania pełnomocnika. Powód wraz z członkami swojej rodziny zdecydował się na rozpoczęcie przedsięwzięcia biznesowego związanego z prowadzeniem wielkopowierzchniowego gospodarstwa rolnego. W tym celu powstała spółka rodzinna, w której powód wraz z żoną T. K. i synem M. K. zdecydowali się wydzierżawić od Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa gospodarstwo o powierzchni około 500 ha. M. K. nie posiadał żadnego doświadczenia w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Umową z 1995 roku rodzice przekazali mu co prawda swoje ponad 22ha gospodarstwo rolne, ale faktycznie nie prowadził on żadnej działalności rolniczej. Celem zawarcia umowy darowizny na rzecz pozwanego było uzyskanie przez niego statusu młodego rolnika. Dzięki temu rodzina K. mogła skorzystać z dobrodziejstw specjalnych preferencyjnych programów rządowych dla młodych rolników, w tym preferencyjnych kredytów o znacznie niższym oprocentowaniu. Te szczególne warunki i specjalne kredyty nie były dostępne dla T. i J. K.. M. K. stał się w pewnym stopniu „figurantem”, gdyż jako młody rolnik mógł występować jako beneficjent pomocy państwa. Nigdy jednak nie zajmował się faktycznie prowadzeniem produkcji rolnej. Działalność tę w rzeczywistości prowadził jego ojciec J. K. Pozwany zajmował się natomiast wyłącznie sprawami administracyjnymi. Przedsięwzięcie gospodarcze rodziny K. nie powiodło się. Przyczyny upadku gospodarstwa rolnego w R. są złożone, składają się na nie okoliczności niezależne od stron – pożar wywołany uderzeniem pioruna, a także działania osób trzecich i spór rodziny K. z Agencją Nieruchomości Rolnych. Okoliczności te nie są jednak przedmiotem niniejszej sprawy i jak wskazano wyżej stanowią za ledwie tło dla oceny relacji między powodem a pozwanym. M. K. studiował wówczas na Uniwersytecie (...) na kierunku Prawo i Administracja. Jako młody człowiek został uwikłany w problemy finansowe, spór rodziny K. z Agencją Nieruchomości Rolnych dotyczył bardzo wysokich kwot pieniędzy. W efekcie spraw toczących się przed Sądami M. K. został na kilka dni osadzony w areszcie. M. K. jako formalny dzierżawca gospodarstwa zaczął wchodzić w dorosłe życie z ogromnymi długami. Miał żal do ojca o to że uwikłał go w tak trudną sytuację. Okoliczności te, jak sam wskazuje powód, spowodowały, iż pozwany załamał się i postanowił wyjechać z rodziną na stałe do USA. Jak już wyżej wskazano żaden obowiązujący przepis nie nakłada na pozwanego obowiązku udzielania pełnomocnictwa. Udzielenie pełnomocnictwa innej osobie jest wyrazem okazania znacznego stopnia zaufania. Rolą pełnomocnika jest bowiem podejmowanie działań w imieniu i na rzecz osoby udzielającej pełnomocnictwa. Konieczny jest zatem znaczny stopień zaufania między tymi osobami. Cofnięcie pełnomocnictwa, udzielenie pełnomocnictwa innej osobie w żaden sposób nie może być postrzegane w kategoriach obiektywnych jako rażąca niewdzięczność, jako działanie o znacznym stopniu nasilenia złej woli skierowanej przeciwko powodowi. Należy podkreślić, iż pełnomocnik działa na rzecz osoby udzielającej pełnomocnictwa, co oznacza, iż działania powoda w niniejszej sprawie mają wywierać bezpośrednie skutki w prawach i majątku pozwanego. Do mocodawcy należy ocena prawidłowości i skuteczności tych działań. Działania te bowiem dotyczą majątku mandanta. Nikt nie może zmusić określonej osoby do podejmowania działań sprzecznych z jej wolą, nawet gdyby obiektywnie działanie te nie były właściwe. Rodzina K. zdecydowała się na prowadzenie działalności rolniczej wykorzystując fakt, iż M. K. jako młody rolnik mógł korzystać z pewnych przywilejów. Należy podkreślić, iż w tej sytuacji to właśnie M. K. stał się de facto osobą prowadzącą gospodarstwo rolne. Powód

decydując się na takie rozwiązanie i nie podejmując się samemu formalnie prowadzenia tego gospodarstwa musiał się liczyć z sytuacją, w której syn będzie miał inne zdanie w sprawach gospodarstwa. To bowiem pozwany był osobą uprawniona do podejmowania decyzji dotyczących przyszłości gospodarstwa. Podejmowane przez niego decyzje w żaden sposób nie musiały odzwierciedlać woli jego ojca. Zdaniem Sądu uznać należy, iż M. K. miał pełne prawo do uznania, iż jego interesów lepiej będzie broniła inna osoba i miał prawo do wypowiedzenia dotychczasowego pełnomocnictwa i udzielania go matce. Warto także podkreślić, iż powyższa sytuacja miała miejsce w sytuacji rozpadu pożycia małżeńskiego T. i J. K., które doprowadziło do rozwiązania ich małżeństwa przez rozwód. Wypowiedzenie pełnomocnictwa nie może zostać uznane za działanie przeciwko powodowi, jako działanie o znacznym stopniu nasilenia złej woli nakierowanej na pokrzywdzenie powoda. Powód jako pełnomocnik działałby bowiem w imieniu i na rzecz syna. Broniłby przede wszystkim jego praw i reprezentował jego interesy. Ocena tych działań zawsze jednak pozostaje prawem osoby udzielającej pełnomocnictwa.

Warto także podkreślić, iż zgodnie z przyjętym w orzecznictwie poglądem zawiedzione oczekiwania darczyńcy, co do należnego zajmowania się obdarowanego przedmiotem darowizny nie mogą jednak uzasadniać odwołania darowizny na podstawie art. 898 § 1 k.c. (wyrok SN z 2 grudnia 2005 r., sygn. II CK 265/05, Biul. SN 2006/3/11). W tej sytuacji sprzedaż działek wchodzących w skład gospodarstwa rolnego przez obdarowanego nie może mieć znaczenia dla oceny rażącej niewdzięczności.

Drugi z zarzutów przeciwko pozwanemu dotyczył braku zainteresowania osobą powoda i braku pomocy materialnej. Zgodnie z ogólnymi regułami postępowania dowodowego na powodzi ciążył obowiązek wykazania, iż pozwany dopuścił się rażącej niewdzięczności polegającej na celowym działaniu przeciwko swojemu ojcu, braku zainteresowania jego osobą, braku odpowiedniej alimentacji na jego rzecz. W ocenie Sądu powód tego obowiązku nie wykonał i nie wykazał aby działanie pozwanego miało charakter celowy i nakierowane było na skrzywdzenie darczyńcy. M. K. na przełomie roku 2001 i 2002 wyjechał z kraju i na stałe zamieszkał w USA. W informacyjnych wyjaśnieniach powód wskazywał, iż będąc w szpitalu w 2005 roku prosił Z. N. o skontaktowanie się w jego imieniu z synem i prośbę o pomoc materialną. Świadek miał rozmawiać z synową powoda, a po kilku dniach do powoda zadzwonił syn. Świadek Z. N. nie potwierdził tych okoliczności. Wskazał, iż powód nigdy nie zwracał się do niego z taką prośbą. Żaden z zeznających świadków nie potrafił przedstawić relacji łączących powoda z pozwanym od momentu jego wyjazdu z Polski. Sam powód wyraźnie wskazuje, iż syn mówił mu, iż ciężko będzie przesłać ojcu jakikolwiek pieniądze z uwagi na jego ciężką sytuację materialną. W swoich zeznaniach powód wskazuje, iż pozwany ma kłopoty w życiu osobistym. Powód wskazywał, iż M. K. prawdopodobnie rozstał się z żoną i samotnie wychowuje swoich dwóch synów. Nawet T. K. – matka powoda nie wskazywała, iż działania M. K. mają negatywny charakter i są wyrazem złej woli o znacznym natężeniu nakierowanej na pokrzywdzenie ojca. Rażącej niewdzięczności nie potwierdza również złożona przez powoda do akt sprawy korespondencja mailowa z synem. Wynika z niej, iż relacje między ojcem a synem są poprawne, a więzi emocjonalne osłabione z uwagi na kilkunastoletnią nieobecność pozwanego w Polsce. Powód gościł także w Polsce synów M. K.. Należy pamiętać, iż pojęcie rażącej niewdzięczności oceniać należy w sposób obiektywny. Niewystarczające są w tym zakresie subiektywne odczucia powoda. Powód winien wykazać, iż jego syn celowo dąży do jego pokrzywdzenia. Sam fakt braku wsparcia finansowego i niewielkiego zainteresowania losami rodziny nie jest równoznaczny z przyjęciem, iż działania takie wyczerpują pojęcie rażącej niewdzięczności. Należy pamiętać, iż powód był młodym człowiekiem, który został uwikłany w spory finansowe o znacznej wartości. Upadek planów powoda, co do prowadzenia produkcji rolnej w R. oznaczał dla jego syna znaczne kłopoty finansowe. To M. K. był bowiem formalnym dzierżawcą gospodarstwa rolnego. Problemy finansowe i kilkudniowy pobyt w areszcie skłoniły pozwanego do emigracji do USA. Jest tam zdany na siebie. Pozwany musi w obcym kraju podjąć trud zdobycia środków na utrzymanie siebie i swojej rodziny. Powód w żaden sposób nie wykazał, aby sytuacja majątkowa pozwanego pozwalała mu na finansowe wspieranie rodziny w Polsce, a odmowa alimentowania ojca była złośliwym działaniem nakierowanym na pokrzywdzenie powoda. W tej sytuacji trudno przyjąć aby zachowanie pozwanego stanowiło rażącą niewdzięczność.

Wobec oddalenia roszczenia o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli w związku z odwołaniem darowizny również żądanie zasądzenia 529.250 zł w związku ze zbyciem przez obdarowanego części nieruchomości uznać należy

niezasadne. Powód domagał się zasądzenia powyższej kwoty z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku ze sprzedażą przez M.K.o części działek należących do gospodarstwa rolnego będącego przedmiotem darowizny. Skoro po stronie pozwanego nie powstał obowiązek zwrotu nieruchomości, miał on pełne prawo do dysponowania nią i brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, iż jest on zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda jakichkolwiek kwot z tego tytułu. Należy podkreślić, iż z chwilą zawarcia umowy darowizny M. K. stał się właścicielem gospodarstwa rolnego należącego wcześniej do jego rodziców. Prawo własności obejmuje także swobodę w zakresie dysponowania rzeczą. Pozwany miał zatem prawo do sprzedaży całości czy części ziemi wchodzącej w skład gospodarstwa. Czynności tej mógł dokonać także za pośrednictwem pełnomocnika – matki T. K.. Działanie takie w żaden sposób nie wiąże się z osobą powoda i nie może być uznane za przejaw rażącej niewdzięczności czy też stanowić podstawy do zasądzenia dochodzonych należności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. Wskazana wyżej wyjątkowość normy art. 898 § 1 k.c. wyklucza bowiem z zakresu jej uzasadnionego zastosowania takie sytuacje, w których darczyńca nie akceptuje sposobu postępowania obdarowanego uważając się nadal za właściciela i dysponenta przedmiotu darowizny.

Mając powyższe na uwadze Sąd zgodnie z powołanymi wyżej przepisami orzekł jak w sentencji orzeczenia. Powód został zwolniony od kosztów sądowych w całości i w tej sytuacji kosztami Sąd obciążył Skarb Państwa. O kosztach wynagrodzenia pełnomocnika powoda orzeczono w myśl §6 pkt 7 w zw. z §15 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu (Dz. U. 2013.461 tekst jednolity).